

R. P. R.

DOS. Nr. 21352

VOL. Nr. 23

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

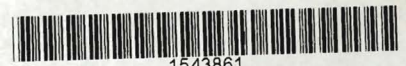
ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta

CALIN

GHEORGHE

1543861

P 001149, Vol. 23

Data 1 OCT 1969

P 1149/23

Urmează Vol. Nr. 24

18 Decembrie 1946.

82

00054

R E F E R A T
=====

Din verificările făcute, s-a constatat că un cerc organizat al refugiaților basarabeni din Capitală, până în prezent nu există.

Înainte și în timpul Conferinței de la Paris, au avut loc dese întrevederi între fruntași basarabeni din Capitală, în legătură cu însărcinarea primită de la conducerea P.N.T. - Maniu -, în scopul de a furniza Misiunilor Engleză și Americană din Capitală date și informațiuni cu privire la Basarabia.-

Fără a exista un cerc oficial al refugiaților basarabeni din Capitală, totuși acei cari reprezintă elementul motor al acestor refugiați și în jurul cărora se polarizează întreaga activitate a acestora, sunt următorii :

HALIPA PANTELIMON, cunoscutul politician Național-Tărănist Manist, originar din Basarabia, domiciliat în București, Str. Alexandru Donici No. 32, fost profesor de liceu la Chișinău, actualmente pensionar.-

A fost membru al Sfatului Tării din Basarabia, undă a ocupat demnitatea de vice-președinte și apoi președinte, până la desființare.-

A fost deputat în mai multe legislaturi și Ministru în guvernele Național-Tărăniste.-

A activat intens în Masonerie și în prezent activează intens în Partidul Național Tărănesc - Maniu.-

Este cunoscut la Arhiva C.D. pentru activitatea sa politică din trecut și pentru faptul că în urma însărcinării date de conducerea Partidului Național Tărănesc Maniu, a furnizat Misiunii Engleze din Capitală, date și informațiuni asupra Basarabiei.-

Este cunoscut și pentru faptul că intenționează

Vizitat
19 xu 246

De la unii lui Pleș
sunt, ca la Trib. de Pr
o în ca. la inip. r
aristotel sau în c. r
doar. h. de la Capitală

la Arh.

să reorganizeze refugiații Basarabeni.-

Deasemeni, s'a mai stabilit că au furnizat material în legătură cu Basarabia, Misiunilor Engleză și Americană, și numiții :

CIOBANU STEFAN, profesor universitar, membru

al P.N.T. Maniu, fost Ministru în anul 1940.-

dos. anch. 13.770 st.
5224 la c. pas. oct.
inf. nr. 824 la 30.

GABRIEL TEPELEA, fost director al gazetelor

refugiaților Basarabeni, înființată în anul 1940, membru al

P.N.T. - Maniu -, și în prezent redactor al ziarului "Dreptatea".-

SEF DE POLIȚIE,

H. Ronce

N o t a

~~00115~~

83

Rezultatul notei fr.nr.

ASOCIATIA GENERALA A REFUGIARILOR DIN BASARABIA SI
TRANSISTRIA.

La P.P.C. cunoscut din dos.17210 reformat din 25 Iulie 1941, a luat ființă în 1941 cu scopul de a organiza pe toți refugiații români din Basarabia și Transnistria, într-o singură Asociație care să activeze pentru ~~Tr.~~ Rege și Conducătorul Statului.

Deasemeni se ocupa de interese generale și personale ale tuturor basarabenilor și transnistrieni pentru refacerea economică și socială a Basarabiei și Transnistriei.

În activitatea sa urma să evite chestiunile politice și să urmeze liniile trasate de Guvern.

La această dată nu era încă personalitate juridică și Asociația era reprezentată prin Cpt. pensionar Zeleni Teodor, care a fost ales provizoriu ca Secretar.

Comitetul de conducere urma să fie ales după obținerea personalității juridice printre membrii fondatori având ca președinte de Onoare pe Profesorul Mihai Antonescu, fostul Vice Președinte al Consiliului de Miniștri, iar ca Vice Președinte de Onoare de Dr. Dinulescu Constantin, fost Subsecretar de Stat la Muncă și Asigurările Sociale.

Membrii urmau să fie recrutați dintre rândurile refugiaților din Basarabia și Transnistria, cetățeni români de religie ortodoxă. Puteau să devină membri și românii ce nu s'au refugiat după ocupație, dar care s'au dovedit că au rămas buni români tot timpul și acei originari din regiunile acestea, chiar dacă interesele le dicta să locuiască în altă parte a țării.

La C.D. nu posedă dosar.

La A.S. necunoscut.

La S.S.I. posedă dosarul 3547 / A din care rezultă că a luat ființă la Chișinău în anul 1935, având ca scop ajutorarea refugiaților Moldoveni din U.R.S.S.

În 1935, comitetul se compunea din următoarele persoane:
Președinte Pan Helips,

Membrii : I. Bulat, M. Ebervein, Ing. Dumitrașcu și M. Smochină.

Din 1937 conducerea a fost efectiv trecută lui Smochină care era mai activ și care din 1935 înființase și o revistă trimestrială numită " Moldova Nouă", organ de publicitate al Asoc. În care a publicat o serie de articole în favoarea Românilor de peste Nistru și pe care revista a trimis-o și în străinătate

.../..

evidență

.../...

la diferite universități, ca material documentar de existența unei populații etnice românești în cadrul Statului Sovietic.

În 1943 comitetul era compus astfel :

Președinte : Dr. Ilie Zăftur

Vice Președinte : Magistrul Arhip Ghinea

Secretar : Dominică Timoniu - iubește fruct

Consilier : Nichita Smochină, Bulat Stefan, Niculescu Andrei

Braga Grigorie și Dumitrușcu Șimon.

Handwritten note:
Handwritten
to the
D.P.R.
↑

Handwritten signatures and initials:
Handwritten
Handwritten
COMISAR AJT

PROZANTUL ... COMITATE
Zona ... 21 ...
Handwritten signature: R. Odil

Doc. ind. 15727

april 1923 (151)

Domnule Director General,

Scind a cunoaște viața economică din
Rusia și din publicațiile în limba rusă, care
astăzi nu sânt aduse a veni în țară,
Vă rog să binevoiți a da ordinile necesare
organului S-Voastră de cercetare și cenfu-
rare a publicațiilor străine, să nu le
oprească pe acelea, care vor sosi pe nu-
mele mele, la adresa următoare: București,
str. Dragoș-Vodă N 21, casa d-lui Zam-
fir Arbore, pentru d. Pan. Haloppa.

Pînă, Vă rog, Domnule Director
General, asigurarea deosebitei mele conside-
rațiuni.

Seputat Pan. Haloppa

23/xi 1927.

L. sale

Domnului Director General al Siguranței Statului.

ROMANIA

192___, luna _____, ziua _____

M. Cioban 2

MINISTERUL DE INTERNE

DIRECTIUNEA
POLITIEI ȘI SIGURANȚEI GENERALE

SERVICIUL SECRETARIATULUI

No. _____

99197 222 DEC 1923

33410 182

By
J. J. J. J.

- 1) *Șef* Director General al Jandarilor, din M. T.
- 2) *Șef* Dir. Gen. al P. T. T.
- 3) *Șef* Prefect al Politiei Capitalei.

mpg
H

~~Șeful~~ Domnul deputat Pan. Halippa, ~~șef~~
 întreprinzând un studiu asupra vieții economice din Rusia și având nevoie pentru acest studiu de publicat în limba rusă, avem onoare a vă ruga să îi evitați a da curcențele instrucțiilor organelor în

11.000
subordonic să ră lase liberă pedarea la
adresa (la i₁ 2: să lase liberă aducerea
în țară și pedarea la adresa) București,
str. Ștefan, - Podul nr 21, casa Sta
Zafir Bolboacă, pentru dl. Ion. Halippa.
a orice părinți în limba rusă, chiar
dacă fac parte dintre cele privilegiate.

i₁ 2 B₁ Sk₁

3 S. I. de Stat₁ B₁

176 JUN

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

277
269

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Directia Penit. Lagare si Colonii Serviciul Evidenta

Nr. 162374

Data 15.VI.1956

C A T R E

M.A.I.U.M.0123/T
Bucuresti.-

baz

uzi

Urmare adresei Dv.Nr.00215630/956, vă comunicăm că Halipa Pantelimon este în penit.Gherla, însă nu-i cunoastem situatia juridică.-

Girboviceanu Petre nu se găseste în evi-dentele noastre.-

Măldăreșcu Ioans-a eliberat la data de 29.3.1956 din penit.Gherla, domiciliind în Bucuresti Str.Miron Costin Nr.10 raionul Grivita Rosie.-

SEFUL SERVICIULUI

Maior

Ioan Spăcescu

SEFUL SECURITĂȚII

Căpitan

Matei I.

matei

INTRARE

No. 00220.626

1956 Luna VI Zila 19.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
- U.M.0123/T -

270

nr.00215630
2 iunie 1956

3 275

C ă t r e
DIR. INCHISORI, LAGARE SI COLONII DE MUNCA

Rugăm a fi căutați în evidențele
Dvs. și să ni se comunica unde se află în-
carcerati și la ce pedepse sint condamnați
următorii deținuți:

v.12/9
- HALIPA PANTELIMON, fiul lui Ni-
colae și Eraschiva, născut la 1 august
1883 în comuna Cusalta-Bălți-U.R.S.S. de
profesie scriitor și profesor universitar,
fost cu domiciliul în București Str. Alex. Do-
nici nr.32, fost prizonier în U.R.S.S.
repatriat și încarcerat la sfârșitul anu-
lul 1955;

- GIRBOVICEANU PETRE născut la
8 septembrie 1889 în București, fiul lui
Petre și Maria, fost director de școală,
cu ultimul domiciliu în comuna Livadea-Hațeg
și

- MALDARESCU M.ION născut la
7 februarie 1911 în comuna Fișcălia-Vil-
cea, fiul lui Marin și Elena, de profesie
ajutor mecanic, cu ultimul domiciliu
în București Str. Miron Costin nr.10, care
în anul 1953 se afla încarcerat la peni-
tenciarul Gherla.-

SEFUL U.M.0123/T
COLONEL

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția VII

271

722/00130.488

STRICT SECRET

Nr.

Ex. no. 1.

Data 23 MART 1956

INTRARE

No. 00213.630

la luna 11 Zina 26

Către :

M. A. I.

DIRECȚIA III-A

OBIECTUL:

Investigații asupra numitului:
PANTELIMON HALIPA, cerute de dvs. cu
No. 322/00213.580 din 24 ianuarie
1956.

SURSE OFICIALE

De la cartea veche de imobil, rezultă că HALIPPA PANTELIMON, fiul lui Nicolae și Paraschiva născut la 1 august 1883 în Cusalta-Bălți U.R.S.S. fost de profesie scriitor și profesor universitar, căsătorit și cunoscut cu ultimul domiciliu în strada Alexandru Donici no. 32, secția 4 miliție, raionul 1 Mai, București.

Dintr-o lucrare executată de direcția noastră în luna februarie 1956, rezultă că susnumitul în trecut a fost profesor universitar, ministru comunicațiilor sub regimul burghez deținând și alte funcții administrative în Chișinău și Bălți (ca ministru culturii al Basarabiei).

A fost proprietar de imobile în orașul Chișinău și al imobilului din strada Alexandru Donici no. 32, București.

SURSE OCAZIONALE

Sursele D.E și I.V ne relatează că în strada Alexandru Donici no. 32, a domiciliat HALIPPA PANTELIMON, care era pensionar și care în perioada anilor 1948-1950 a fost arestat (pentru ca a fost ministru în Basarabia și membru P.N.T) și trimis în U.R.S.S. pentru a fi cercetat însă nu s-a mai reîntors în țară nici în prezent.

-/-

M. 2
în evidența
noștră de sup.
facultății Halipa -
cap. F.A.

12

Anterior familia sa s-a mutat de la această adresă astfel că soția lui HALIPPA PANTELIMON, anume HALIPPA ELEONORA-CIRCOV, fiica lui Gheorghe și Ana născută la 29 iulie 1885 în comuna Venția-Soroca U. R. S. S. fost profesoară în prezent pensionară, are domiciliul în strada Muzelor no. 2, Raionul N. colae Bălcescu, iar fiul cu anume : HALIPPA RADU-NICOLAE, fiul lui Pantelimon și Eleonora născut la 9 iulie 1920 în Chișinău, cunoscut ca fost inginer la Centrala Petroliferă "Muntenia" apoi transferat ca inginer la Ministerul Construcțiilor și însărcinat cu lucrările teatrului Muzical din București.

Acesta are domiciliul în strada Toma Ionescu no. 9, raionul Lenin, deoarece s-a căsătorit cu HALIPPA CECILIA, în vârstă de circa 35 ani, funcționară la C. S. P. și cunoscută că a mai fost căsătorită cu un anume OLTETIU TEOBOR, -

Este fiica fostului general din armata burgheză CERBULESCU CONSTANTIN, proprietarii imobilului din strada Toma Ionescu No. 9.

Aceștia întrețin legături între ei însă din investigațiile efectuate nu rezultă să aibă legături cu PANTELIMON HALIPPA.

SEFUL DIRECTIEI VII,
Lt. Colonel

M. Dinescu

SEFUL SERVICIULUI,

Cpt. Florea
Florea Aurd

concept= T.P.
dactilo= B.N.
no. ex. = 2

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Direcția 3-3

272

„STRICT SECRET”

Nr.

322/00.313580

Data

24-2-1956

25798

CĂ TRE

Dir.

PANIËLIMON

SARCINA Nr.

Rugăm efectuati investigații asupra: Numele și pronumele

HALIPA

născut în anul

luna

ziua

în comuna

raionul

regiunea

care domiciliază în comuna

Bucuric

str.

Alex. Danila

nr. 32

și lucrează în prezent la

intreprinderea
institația

în funcție de

Date ajutoare despre individ (se vor trece date care vor putea ajuta inv.)

Investigația trebuie să stabilească:

*Date despre activitatea sa politica
si profesionala - Relatii sale - O caracterizare asupra lui
inteligenta - vici si pasiuni*

Ce surse nu pot fi folosite în timpul investigației, (se vor arăta obligatoriu, atunci cind se cunosc)

Din partea cui primește invest. (se va arăta numele lucrătorului op. și nr. telefonului)

H. Huj - PREDA G.H. tel. 347

Termen necesar de executare

10 zile

DIRECTOR,

273

Nota

Am aflat de la Fortul Colonel
Varduca ca a venit din prizo-
niera. (U.R.S.S.) acum cam
doua luni, ca in transportul
grupului de forte prizonieri,
in care a venit el, a facut
parte in Pantelimon Halipa,
fost ministru al Basarabiei
sub Nat. I.

Numitul a spus ca
Halipa a venit cu prizo-
nieri pana la Iasi;

si ca de acolo nu mai stie
nimic de el.

25. I. 956

Roman

Doc. poz. 95

274

Lt. Colonel Zambeti Hristache
Agentul "Petru Cercei"
Data: 4 aprilie 1958
Casa agentului

5 aprilie 1958

STRICT SECRET

Ex. Nr. 1

NOTA INFORMATIVA

PANTELIMON HALIPA, fost ani îndelungați ministru al Basarabiei, a intrat în relații cu editura "Espla" (Al. Balaci) pentru a edita un volum de versuri.

Deoarece i s-a comunicat de Balaci "și chiar în trecut de Petru Dumitriu" că nu se fac reeditări, HALIPA nu se gîndește să propună vechiul său volum "Flori de pîrloagă", editat după război în editura "Viața Romînească" de la Iași.

HALIPA pretinde că "în Siberia, unde a stat 7 ani, a scris două volume de versuri".

"Dece m-au cerut și judecat rușii pe mine cetățean român, eu tot nu pot pricepe, mai ales că acuzațiile erau copilărești", spune HALIPA.

Sursă "Petru Cercei"

*Prin A.
Se va ia în mînire de
numele și sursele.
cu Balaci
7/5-58.
Lt. Zambeti
In cet. unca Cozacti
7.11.58 Lt*

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECTIA VII-a

723/00134882

data... 19. MAI 1958

275

INTRARE STRICT SECRET
S.C.39.....
No. 00222126 ex.nr.
1958 Luna P Zina 20

C ă t r e ,

M.A.I.DIRECTIA III-a

OBIECTUL

Investigații asupra numitului
HALIPA PANTELIMON, cerute cu Nr.
321/00219154 din 15.IV.1958.-

- SURSE OFICIALE -

La evidența Spațiului Locativ al R aionului N.Bălcescu figurează numitul HALIPA PANTELIMON, fiul, lui, Nicolae și Paraschiva născut la l.VIII.1883 în Cabalta Bălți U.R.S.S., căsătorit și domiciliază în București Str.Muzelor Nr.2 (și nu Str.Alex.Donici Nr.32 de unde a fost evacuat în anul 1951).-

Dintr-o investigație efectuată de noi la data de 10.III. 1956, la cererea Dir.III-a cu indicativul 322/00253580, rezultă că susnumitul în trecut a fost profesor universitar, ministrul comunicațiilor sub regimul burghez deținând și alte funcții administrative în Chișinău și Bălți (ca ministru culturii al Basarabiei)

A fost proprietar de imobile, în orașul Chișinău și al imobilului din Str.Alex.Donici Nr.32.-

- PERSOANE DE INCREDERE -

Persoanele DE, IA, SI și TP, ne relatează că în Str.Alex. Donici Nr.32 a locuit numitul HALIPA PANTELIMON, care era pensionar și care în anul 1948, a fost arestat pentru că a fost ministru în Basarabia și membru P.N.T. și trimis în U.R.S.S. pentru a fi cercetat și a răspunde de activitatea sa politică de la ruperea Basarabiei de România, astfel că în anul 1957, a fost pus în libertate și s-a stabilit în Str.Muzelor Nr.2.-

În prezent lucrează voluntar pentru Academia R.P.R.o carte despre proverbele din Moldova de Răsărit, fapt pentru care Institutul de Folclor i-a atribuit o sumă de 3000 lei. Este suferind din care cauză a fost internat recent la Spitalul Colentina unde a stat 50 de zile.-

///.

Sub aspect politic nu este încadrat în nici-o organizație de masă iar față de vecini se manifestă ostil regimului nostru în sensul că i-a naționalizat imobilul și că în prezent duce o viață grea .-

La domiciliu este vizitat de fiul său anume HALIPA RADU NICOLAE, fost Ing. la Centrala Petroliferă Muntenia de unde a fost transferat la Ministerul Construcțiilor și domiciliază în Str. Toma Ionescu Nr.9 Raionul Lenin deoarece s-a recăsătorit cu CECILIA CERBULESCU, funcționară la C.S. Planificării, fica generalului din armata burgheză CERBULESCU CONSTANTIN.-

Deasemeni mai este vizitat și de alte persoane acăror identitate nu se cunoaște, deoarece afirmă că sînt persoane din cadrul Academiei R.P.R.-

HALIPA ELEONORA CIRCOV, soția celui în cauză în etate de 73 ani fost profesoară în prezent pensionară, domiciliată tot în Str. Muzelor Nr.2.-

SEFUL DIRECTIEI VII-a

Lt.Col.,

SEFUL SERVICIULUI

Cpt.,

N. Croitoru

concept. U.A.

dactilo. B.F.

1 ex. Dir. III-a

1 ex. Dir. VII-a

une copie

321/219156

276

18 APR 1958

La 15-IV-58 sa det
sarcina de investigati
cupra unitatii Halipa
Poubhimon

277

Nature et son rôle dans la vie humaine

Historia naturae

Kant: L'homme est libre en son essence - a nature humaine et son fait à partir de son être en 1796

Epictète: la nature est avec nous (philosophie)
- "nature" en soi
- "nature" en soi
- "nature" en soi

Justice est nature de l'homme
tous les êtres ont leur nature de l'homme
tous les êtres ont leur nature de l'homme

En 1918 a été créée l'Université de la République
"à partir de la nature de l'homme"

Le fait de nous nous en dégage
à partir de la nature de l'homme

En 1910 "l'homme" par nature la
réalité est la nature de l'homme

Le fait de nous nous en dégage
à partir de la nature de l'homme

Le fait de nous nous en dégage
à partir de la nature de l'homme

Săta Eleonora² - fiul Nicolae născut
în anul 1920 la Chișinău.

Este cunoscut și pentru faptul că a
intentionat să organizare basarabeni
refugiați.

Din susținerile P. V. T. a furnizat lui
Englez și americane date și informații privitoare
la Basarabia (în anul 1946)

În februarie 1946 are relații de prietenie
cu. Elisabeta - Sicks. Doamna fiind căsătorită pe
atunci în "Hm. Hotel" Basarabia care fusese
informa țării a legatului URSS, nepotului
Rominești.

Consideră pe I. C. Brătianu ca cel
mai apropiat lui de Stat al României -
de suferințele guvernului de Basarabeni

În 1941 figurează printre conducătorii
„masonei” din România fiind căsătorit
membru al societății având gradul 33.

Fat în 1941 împreună cu alții
fiii lui basarabeni sînt prieteni de
lănga lui H. H. H. și discută problema
teritorială basarabeană.

Susnumitul (P. Halipa) declară că
basarabeni sînt de părere că trebuie
anexate toate terestrele gîna-ului
pentru a cuprinde întregă populație
moldovenescă din Ucraina.

În 1943 iunie - participă la serbarea
comemorativă organizată de comitetul
de asistență al Ucrainenilor și grație lui
România - în memoria tatălui
Sivian Petruca.

În 1945 prin intermediul A. Lupa a transmis
un mesaj pentru Klement ~~Allee~~ Allee

În 1946 după conflict. între mama și tatăl ei
lela Sibiu trebuia să organizeze în mod
curios pe basarabeni refugiați - iar
doctrinile acestora (basarabeni) să fie aduse
într-un memoriu pentru a fi depuse la
comandantă facă la Paris prin intermediul
legatului Anglo-american -

A fost reținut (condamnat) și pus în
libertate în urma unui complot în
ordinea N.T.

În 1949 la petrecere Legatului cu Cheseanu
Santea fost prieten al P.A.S.E.I. - unii de siguranță S.

În 1948 - are relații cu Goldar V. Alex.
profesor universitar fost membru P.A.S.E.I.

În 1947 este perchezit în domiciliu
pentru suspiciuni de a ține la domiciliu
materiale ce interesează ordinea și siguranța
Statului -

Cu ocazia perchezitiei au fost găsite
mai multe cărți cu conținut anti-comunist,
legionar (sub pretext că le păstrează
ca membru al Societății Române) -

În 1936/37 la considerat de nestru
politicienilor din alte partide decât
cel N.T. ca fiind agent al Moscovei
și cereau să fie arestat.

Și-a avut domiciliul în "17/5-1937"

El avea un frate pe nume Nicolae ? Ion
profesor și inspector școlar sub regimul țărănesc
județul Ținșopol -

④

De framel, Adevărul din 20.XII.1986 re
cunoaște pe Halipa ca senator - despre
activitatea politică a acestuia în Senat - scrie
și Eugen Jorbeanu (ați poet)

Unicul lui, Ștefan Halipa are origini
din Rusia și s-a stabilit în țara noastră în
anul 1813 - fiind preot în comuna Culba unde
s-a născut și nepotul său.

Cluj tid. 13.XI.1957

31/84

F I S E

HALIPA PANTILIMON...

este născut la 1 august 1883 în com. Cubolta jud. Bălți fiul lui Nicolae și Paraschivei, de profesie profesor pensionar, căsătorit cu Eleonora Circan, are un fiu Nicolae (născut în Chișinău în anul 1920) serviciul militar satisfăcut la cohortele militare din Chișinău, cu ultimul domiciliu cunoscut în București str. Alex. Donici nr. 32 (imobilul său propriu cumpărat în anul 1940).-

Este absolvent al Facultății de litere din Iași. A fost profesor la liceul de băieți din Chișinău - soția sa deasemenea a fost profesoară la liceul de fete din Chișinău.

Poet și publicist încă din 1906 colaborând intens la revistele și ziarele "Basarabia", "Arhiva", "Cuvîntul Moldovenesc", "Viața Basarabiei" și "Viața Românească".-

În tinerețe sub regimul țarist, a făcut politică social-democrată.-

În anul 1905 a fost exclus de la universitatea din Dorpat (Estonia) pentru greva studenților anti-țariste și ca unul ce făcea parte din partidul social-democrat.-

În anul 1906 a colaborat intens la ziarul moldovenesc "Basarabia" fiind director. Acest ziar a fost suspendat iar el a fost arestat și închis la Moscova.- A mai fost arestat și închis la Kurak și la Kiev- Lukianovka, pentru participare la organizația "Liga țărănească".-

Vine din Rusia la Chișinău și întemeiază revista "Viața Basarabiei" prin care face o continuă propagandă curentului regionalist basarabean considerînd pe cei din vechiul regat ca venetici. Acest fapt a determinat mai târziu pe unele elemente să demisioneze din cadrele organizației P.N.T. din Chișinău.-

În anii 1909-1912 fiind student la Iași, a participat la ședințele cercurilor intelectuale și muncitorești

socialiste, întreținând legături cu Dobrogeanu Gherea, Zamfir Arbore, Ilie Moscovici Dr. Ghelenter, Axente Frunză, Frimu și alți socialiști din București și Iași.-

Între anii 1913-1916 la Chișinău a organizat împreună cu profesora Caraman școala duminicală pentru muncitori și adulți iar cu învățătorul Jevleva prima școală moldovenească. Tot atunci a scos prima carte de citire pentru moldoveni.-

În timpul războiului mondial vine la Iași unde militează pentru unirea Basarabiei, cu vechiul regat, prin ziarul "Cuvîntul Moldovenesc". Prin ziar propovăduie idela înființării școlilor românești în Basarabia și legalizarea muncii de folos obștească.- A organizat o editură de cărți și calendare.-

În anul 1917 a organizat soviete și congrese țărănești și muncitorești în Basarabia și a fost ales deputat în anti-parlamentul lui Kerenschi din Petersburg.

vezi ultima pagină

Între anii 1935-1937 a fost președinte al Asociației Generale a Refugiaților Moldoveni din U.R.S.S., care a luat ființă la Chișinău în 1935, avînd drept scop ajutorarea refugiaților moldoveni.

În anul 1936 cu ocazia unui discurs ținut în Parlament a criticat administrația românească din Basarabia.-

A creșt multe dificultăți P.N.T. din punct de vedere politic, partid care nu l-a cultivat decît pentru faptul că a părăsit pe Stere Constantin și că era reprezentantul Regionalei P.N.T. Basarabia.

În alegerile din 1937 a luat parte activă la campania electorală a P.N.T. în special în jud. Lăpușna, fiind ales deputat.-

În anul 1937 a fost proclamat vice-președinte al P.N.T. alături de Mihai Popovici, Ion Mihalache și Dr. N. Lupu.-

În anul 1937 a fost atacat de presa național-țărănistă pe motivul că ar fi avut un frate inspector școlar în U.R.S.S.-

A activat intens în masonerie, unde avea întinse legături. A fost membru în consiliile de administrație ale societăților "Soia", "Transporturi" și "Banca Basarabiei". A fost directorul general al Asociației "Cultura Moldovenesc".- A fost inspector al "Fundațiilor regale din București. //

La 15 ianuarie 1939 este semnalat că cu ocazia unei șezători culturale, ținută în localul căminului cultural din orașul Tighina, a ținut o conferință cu subiectul "În slujba scrisului românesc" arătând și îndemnând la luptă pentru românizarea "provinciei dintre Prut și Nistru".

Tot în anul 1939 este semnalat printre persoanele cari erau în contact cu cercurile germane.-

La 28 iunie 1940 s-a evacuat din Chișinău, stabilindu-se cu familia în București str. Alex. Donici nr. 32.

În anul 1940, ziarul "Izvestia" i-a reamintit că în tinerețe se manifesta ca un profund admirator al limbii și literaturii ruse, iar acum face pe naționalistul român.

În iunie 1941 ~~la~~ ^{la} sediul „Asociației Generale a Refugiaților din Basarabia și Transnistria”, figura la locuința susnumitului. Această asociație avea ca președinte de onoare pe M. Antonescu, asociație ce avea drept scop stringerea relațiilor dintre refugiații din Basarabia și Transnistria, de a lupta pentru interesele lor alături de organele Statului Român și de a lupta pentru reîntregirea granițelor României.-

La 20 noiembrie 1942 este semnalat că a conferenționat în aula fostei Academii Comerciale din București despre țăranul "basarabean". Conferențiarul a făcut un scurt istoric al împrejurărilor în care a fost "răpădită Basarabia" și a arătat aportul adus de către partidul național țărănesc basarabean în opera de redeşeptare a conștiinței românilor din acea provincie".-

Înainte de 23 august 1944 a luat parte la o ședință a delegației a P.N.T.-ului.-

La 3 ianuarie 1946 a participat la ședințele delegației a P.N.T. cu care ocazie s-a discutat hotărârile conferinței dela Moscova. La 11 aprilie 1946 se semnalează că conducerea P.N.T. intenționează să întreprindă prin prof. Halipa o acțiune energică și hotărâtă pentru organizarea refugiaților basarabeni, ale căror doleanțe urmează să fie canalizate și centralizate sub formă de memorii, care vor fi depuse la Conferința Păcii dela Paris,- prin intermediul reprezentanților anglo-americani, agitând în felul acesta problema Basarabiei, căutând să-și bazeze argumentele lor pe Charta Atlanticului.-

La 10 iulie 1946 este semnalat că furnizează numeroase date și informații lui *Adrian Holman*..... reprezentantul Misiunii Engleze din București, cu privire la situația din Basarabia.-

La 9 august 1946 este semnalat că în împreună cu profesorul universitar *Ciabanu STEFAN*..... și *GABRIEL TEPELEA* au furnizat misiunilor engleze și americane din Capitală material informativ în legătură cu Basarabia, trimițând chiar un memoriu la Paris prin intermediul misiunilor anglo-americane în care se cerea retrocedarea Basarabiei.-

Este semnalat deasemeni în acea perioadă - că polarizează în jurul său întreaga activitate a refugiaților basarabeni din Capitală.-

La 25 iulie 1947 a fost reținut în cadrul ordinului 18.000/947 și eliberat la 22 august 1947, intrucît în complotul descoperit în cadrul P.N.T. a avut numai rol de martor.-

După dizolvarea P.N.T. nu a mai depus o activitate fățișă în cadrul fostului partid P.N.T. ocupîndu-se cu traduceri din rusește în romînește și pentru pregătirea unei enciclopedii tehnice.-

Insinte de arestare (1950) nu a fost semnalat cu manifestări și nici cu legături de natură politică.-

===

In anul 1918 a fost ales vice-președinte și apoi președinte al "Sfatului Țării" din Basarabia.-

Tot în anul 1918 a fost ales membru corespondent al Academiei Române pentru activitatea sa publicistică. In anul 1918 a ajutat pe Dr. Ecaterina Arbore să scape din închisorile dela București și să treacă Nistrul în Ucraina unde a fost numit Ministru al Sănătății.-

A activat politiceste alături de Constantin Stere cu care s-a înscris în P.N.T., iar după ce acesta din urmă a părăsit P.N.T.-ul susnumitul a rămas mai departe în acest partid.-

În calitate de reprezentant al "Basarabiei" a fost numit în 1919 subsecretar de stat și apoi ministru de stat.

În procesul dela Tătar-Bunar din 1924-26 a luat pe seama sa pe mai mulți bănuiți, de participare la rebeliune, carei erau membrii național-țărăniști salvându-i dela închisoare.-

Cu ocazia reprimărilor dela Grivița din anul 1933 a demisionat din guvernul Vaida-Voevod, drept ca protest.-

Sub guvernarea liberală a fost arestat la Zgurița -Soroca, sub Iorga-Argentoianu a fost arestat la Florești-Soroca, sub Goga Cuza la Lăpușna iar sub legionari a trebuit să stea ascuns, fiind amenințat cu pierderea libertății.-

A ajutat pe prof. Petre Constantinescu Iași în procesul pe care l-a avut la Curtea Marțială din Chișinău.-

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA PENITENCIARE, LAGĂRE ȘI COLONII

Nr. 123888
din 3. II. 1956

CĂTRE,
COMANDANTUL PENITENCIARULUI

Șherla

Urmare adresei nr. 0021206 din 31 Jan. 1956 a M.A.I. U. M. 0123/T
București veți pune la dispoziția Lt. Bohuc Constantin
de la M.A.I. U. M. 0123/T Buc., pe numit, al.

*Bohuc, Paul Teodor nascut la data de
15.7.1883, tată lui Nedeac și Popasclava.*

pentru a fi anchetat, — în incinta unității de,
Delegatul Lt. Bohuc Constantin se va legitima cu legitimația specială
tip M. A. I. nr. 1167. -

Prezenta delegație este valabilă 30 zile de la data emiterii, după care va rămâne
asupra unității.

LOCUITORUL ȘEFULUI DIRECȚIEI.

[Handwritten signature]

Șeful Serv. de Evidență,

[Handwritten signature]

Sau ceput/relotia

cu nr. nrul 116988'

3.11.956 cu p/ri nre

la det. nrul Rodoran

ce a fost transferat dela

Acid.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
= U.M.Nr.0123/ T =

32/05 285
~~234~~
6 MART 1957

Nr. 002.14.166

STRICT SECRET

Pin 27 februarie 1957

Exp.

6 MART 1957

11/11/1957
fuc-pent
ubp

189787
+ L. 11.11.57

Către,

M.A.I.DIR.PENIT.LAGARE SI COLONII
= BUCURESTI =

INTINSA
CRIGHERLA

Vă rugăm a ne comunica locul de
detenție al numitului HALIPA PANTELIMON,
fiul lui Nicolae și Paraschiva, născut la
15.I.1883 și să fie eliberate și formele
necesare anchetării sale de către Lt.
ZARESCU ION, care se va legitima prin
legitimația nr.6050.-

B3

[Handwritten signature]

16.03.1957

Se aprinde anchetarea în
munte pui. Ghelu a det. C.
HALIPA PANTELIMON, născut la
15.04.1883, frăt lui Niculea în
Pucășchi-va, care după terminarea
anchetei va rămâne în detenție
de către polițistul pentru justi-
fiere. -

Calușel,
[Signature]

333/17 februarie 1956

SE APROBA,

286

281

R E F E R A T

În scopul lămuririi unei probleme legată de activitatea fugiților depe teritoriul U.R.S.S. cum și în scopul obținerii unor materiale în vederea studeierii unor elemente pentru recrutare, în acțiunea informativă CĂZACLIU GRIGORE rugăm a se aproba ca:

HALIPA PANTILIMON predat de organele sovietice organelor de stat R.P.R. și care se află depus în penitenciarul Gherla să fie adus pe timp de lo zile în arestul M.A.I.-

Din materialele de anchetă ce le deținem, rezultă că susnumitul, alături de alte elemente așa zise "reprezentative basar bene" în prejma conferinței de pace dela Paris (1946) au întocmit și trimis puterilor occidentale, un memoriu, al "refugiaților basarabeni și bucovineni din România" în care ridică pretenții asupra bunurilor lăsate în R.S.S. Moldovenească.-

Din desfășurarea acțiunii de mai sus, au rezultat indicii pe linia de legături prezente cu străinătatea.-

Lt. Baboș C.

DE ACORD
SEFUL SERVICIULUI
Maior D.C.Sican

DE ACORD
SEFUL BIRECTIEI
Col. Aranici P.

CHESTIONAR

=====

pentru anchetarea arestatului HALIPA PANTILIMON.....

1.- Cu privire la "Asociația refugiaților basarabeni și transnistrieni din România" arătați Dvs. care au fost împrejurările care au necesitat înființarea acesteia, cine au fost inițiatorii și organizatorii acestei "asociații" și care era principalul ei scop?.-

2.- Arată Dta. în mod detaliat cine au fost conducătorii onorifici și cari au fost conducătorii și membrii activi ai "asociației" în ce a constat activitatea primilor și cari din membrii activi ai "asociației" au "luptat" cu mai multă convingere pentru realizarea scopurilor și idealurilor asociației?

3.- După 23 august 1944 în ce condițiuni și-au reluat activitatea elementele, care au condus susținută asociație? Cine au fost de astă dată inițiatorii și organizatorii unei astfel de activități?.-

4.- Cu privire la activitatea refugiaților basarabeni în cadrul comitetului, după 23 august 1944 arată Dta. dacă ați avut concursul vreunei persoane din guvern, cine a fost persoana și în ce a constat concursul dat?.-

5.- Care a fost activitatea practică a conducătorilor și a membrilor comitetului în anii 1945-1947 când refugiații basarabeni din România, mai aveau speranță în monarh cât și în partidul liberal dezidentă a lui Gh. Tătăărăscu care era în guvern?.-

6.- În ce condițiuni "asociația refugiaților basarabeni" și-a creiat legături, cu elementele trădătoare din străinătate, cu ce scop au fost create aceste legături și cum se făcea legătura ce probleme s-au trimis pentru rezolvare în favoarea "asociației"?.-

7.- În legătură cu memoriul "refugiaților basarabeni" din România care a fost întocmit la București

de Vasiliu Nicolae și Andrei Dumitrescu, înainte de încheierea tratatului de pace cu România (februarie 1946) arată Dna., cine au fost inițiatorii, cine a colaborat la întocmirea lui, cine mai cunoaște existența acestui memoriu. și ce anume se trata în cuprinsul memoriului

8.- Pe ce cale a ajuns în străinătate acest memoriu?

9.- Dacă Gh. Tătărașcu a știut de existența "comitetului refugiaților basarabeni" și dacă a știut ce ajutor și sprijin i-a dat.-

10.- Din ce persoane era format "comitetul" și dacă avea ramificații și în alte orașe și localități din România. Dacă avea astfel de ramificații, cine erau conducătorii lor.-

11.- Ultimele cunoștințe în legătură cu activitatea comitetului, metodele care le folosea în ducerea activității dușmanoase împotriva regimului nostru cât și a U.R.S.S.-

333/7 februarie 1956

M . O T A
=====

MALIPA. PANILIMON.....profesor pensionar născut la 1 august 1883 în satul Cubolta județul Bălți U.R.S.S.,absolvent al școalei spirit dăn Edineț (Hotin) și al seminarului teologic din Chișinău.-

Studiile superioare le-a continuat la Dorpat (Estonia) și Iași specialitatea istorie și geografie. Fost profesor la școala normală de învățători din Chișinău.- Fost deputat al "Basarabiei" în parlamentul lui Kerenschi din Petrograd,fost vice-președinte al "Sfatului Țării",fost președinte al "Casei noastre" din Basarabia".-

În anul 1919 a fost secretar general al "Ministerului Basarabiei".De nenumărate ori ales deputat și secretar Fost vice-președinte al Camerei Deputaților. Fost ministru de lucrări publice și comunicații,Ministru al Muncii și Ministru al "Basarabiei".-

A desfășurat de tînăr activitatea publicistică și culturală organizatoare însemnată.A participat la înființarea gazetei "Basarabiei".A alcătuit prima carte moldovenească de citire: "Pilde și Povețe",colaborator la "Viața Basarabiei" a lui Alexis Nour (1906 la "Viața Romînească" din Iași,"Arhive","V.Adamachi" etc.In 1913 a editat la Chișinău gazeta populară "Cuvînt Moldovenesc".

În anul 1921 a fondat ziarul cu tendință poporanistă "Viața ~~Romînească~~ Basarabiei" care a ajuns apoi oficiul provincial al partidului Național Țărănesc din Basarabia.-

În 1932 a fondat revista de literatură și cultură generală "Viața Basarabiei".-

Pentru activitatea publicistică a fost ales membru corespondent al Academiei Romîne ^{Apost} membru fondator al societății scriitorilor Basarabeni.-

HALIPA PAN.....e una din figurile cele mai reprezentative din "Basarabia".-

HALIPA.....a fost arestat în anul 1950 de către organele de stat ale R.P.R. și predat în anul 1952 organelor de stat sovietice. A fost condamnat la 25 ani internare în lagăr de muncă de către Trib. Militar al orașului Chișinău R.S.S. Moldovenească. Este predat guvernului R.P.R.-

HALIPA PANILIMON.....a sosit în lagărul 476 al M.A.I. în ziua de 18 oct. 1955 din Ozerlog s-a dovedit a fi un element reacționar. *HALIPA PANILIMON* a elaborat planul activității sale după înapoierea în țară. Se ocupă cu răspîndirea de calomnii la adresa U.R.S.S. și lagărului democratic. Astfel conform celor semnalate de informatorul "Klim" *HALIPA PANILIMON* a declarat: La înapoarea în țară noi trebuie să facem propagandă în rîndul populației despre toate umilintele la care am fost supus în lagărele sovietice. În țară noi trebuie să fim uniți pentru a lupta împotriva regimului democrat. Nu suntem singuri, cu noi este tot apusul".-

Materialul inf. "Klim" nu a fost verificat însă nu poate fi pus la îndoială în cece privește veracitatea lui.

HALIPA PAN.....a afirmat unui reținut că în 1944 era în tratative cu Lucrețiu Pătrășcanu și Iuliu Maniu pregătind o lovitură de stat împotriva lui Antonescu. Si-a exprimat speranța că erau motive să se creadă că mișcarea comunistă condusă pe atunci de Pătrășcanu ar fi putut fi "neutralizată" și nu s-ar fi ajuns la "dezastrul de azi".-

Susnumitul continuă și azi încă să propege necesitatea desmembrării "Basarabiei" din complexul sovietic.-

A reprodus o conversație pe care ar fi avut-o cu Lenin în primăvara anului 1948, cu privire la problema basarabeană. Prezintă lucrurile într-un stil pronunțat tendențios. La infirmerie a spus în ziua de 4 dec. 1955 că guvernul sovietic este o adunătură de nebuni și că între guvernul român și guvernul unei oarecare republici autonome sovietice, nu este nici o deosebire, ambele sunt la fel de vasele Moscovei.-